

امنیت دریایی در عصر جدید

چالش های امنیت دریایی از ریشه‌کنی دزدی دریایی تا تهدید مهمات سرگردان و حملات سایبری

در حالی که همکاری‌های منطقه‌ای توانسته‌اند پدیده دزدی دریایی را در جنوب شرق آسیا تا حد زیادی مهار کنند، صنعت کشتیرانی جهانی اکنون با نسل تازه‌ای از تهدیدات روبه‌روست؛ از درگیری‌های منطقه‌ای و مهمات سرگردان گرفته تا حملات سایبری پیچیده که ساختار به هم پیوسته ناوگان‌های مدرن را به چالش می‌کشند.

به گزارش گروه صنعت و تجارت - پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت، همکاری‌های منطقه‌ای در مناطقی که روزگاری کانون جهانی دزدی دریایی بودند، امروز به موفقیت چشمگیری رسیده‌اند. اقدامات قاطع مقامات اندونزی ظرفیت عملیاتی شبکه‌های جنایتکار دریایی را به شدت کاهش داده و امید تازه‌ای برای ریشه‌کنی کامل این تهدید دیرینه پدید آورده است.

با این حال، چشم‌انداز امنیت دریایی هنوز خالی از چالش نیست. درگیری‌های منطقه‌ای به عنوان تهدیدی مداوم باقی مانده‌اند و ظهور مهمات سرگردان بُعد تازه‌ای به تهدیدات در دریا افزوده است. پدیده‌ای که صنعت کشتیرانی هنوز در حال تدوین دستورالعمل‌های مقابله‌ای برای آن است. از سوی دیگر، امنیت سایبری با گسترش هوش مصنوعی در عملیات ناوبری و مدیریت ناوگان، به یکی از پیچیده‌ترین چالش‌های قرن جدید بدل شده است.

اتصال گسترده میان سامانه‌های کشتیرانی، آسیب‌پذیری‌های تازه‌ای ایجاد کرده که نیازمند استراتژی‌های جامع دفاعی و آموزش تخصصی نیروهای انسانی است. در کنار این مسائل، قاچاق مواد مخدر نیز همچنان یکی از نگرانی‌های جدی در بنادر و خطوط کشتیرانی بین‌المللی است.

خطر مجرم‌انگاری ناعادلانه در برخی کشورها، شرکت‌های قانونی را در وضعیت دشواری قرار داده و ضرورت تدوین دستورالعمل‌های شفاف برای تمایز میان قربانیان و عاملان را دوچندان کرده است. تجربه‌های پیشین نشان می‌دهد همکاری بین‌المللی همچنان مؤثرترین سلاح در برابر تهدیدات دریایی است.

مشارکت میان EUNAVFOR آتلانتا، نیروهای دریایی مشترک و ناتو در مقابله با دزدی دریایی سومالی، الگویی موفق از هماهنگی و تبادل اطلاعات محسوب می‌شود که می‌تواند در سایر مناطق نیز تکرار شود.

کارشناسان تأکید دارند که سیاست‌گذاران باید ویژگی‌های منحصربه‌فرد صنعت کشتیرانی را درک کنند تا اقدامات امنیتی متناسب با واقعیت‌های عملیاتی این حوزه تدوین شود. در این میان، سه اصل اساسی برای مدیران صنعت حیاتی است:

۱. انجام ارزیابی دقیق تهدید و ریسک برای هر سفر دریایی؛

۲. تعامل فعال با ساختارهای امنیتی منطقه‌ای و بین‌المللی؛

۳. پایبندی کامل به بهترین شیوه‌های مدیریتی و امنیتی مطابق با دستورالعمل‌های BMP و ISPS. در حالی که بحران‌هایی چون بحران دریای سرخ، تحولات دریای سیاه و موفقیت‌های جنوب شرق آسیا نشان از تاب‌آوری بالای صنعت کشتیرانی دارند، آینده امنیت در دریا وابسته به چابکی، همکاری و آینده‌نگری خواهد بود. صنعت کشتیرانی بار دیگر در آستانه آزمونی تاریخی قرار دارد؛ آزمونی که نتیجه آن، تعیین‌کننده امنیت تجارت جهانی در سال‌های پیش‌رو خواهد بود.